

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 23ΗΣ ΜΑΪΟΥ 1988

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΕΡΙΚΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΥΠΟΔΟΧΗ ΤΟΥ ΑΝΤΕΠΙΣΤΕΛΛΟΝΤΟΣ ΜΕΛΟΥΣ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ Κ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ Ν. ΖΟΥΜΠΟΥ

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ Κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΕΡΙΚΑ

Σήμερα υποδεχόμεθα ως νέο αντεπιστέλλον μέλος του Ίδρύματός μας τον καθηγητή κ. Αναστάσιο Ζούμπο με πολλή εὐφορία.

Ἡ ἐνδυνάμωση τῆς στελέχωσης τῆς Ἀκαδημίας διὰ νέων μελῶν ἔχει ἐξαγγελθεῖ κατ' ἐπανάληψη ὡς σημαντικός τῆς στόχος, ἰδίως δταν ἀφορᾶ στοῦ ἀνθρωπιστικὸ σκέλος τῆς ἐπιστήμης, ὅπως ἐν προκειμένῳ ἡ φιλοσοφία, ἡ ἀπαράμιλλη παραδοσιακὴ ἐθνικὴ πνευματικὴ μας ρίζα.

Ὁ κ. Ζούμπος, ἐξ ἄλλου, διαθέτει ὅλα τὰ προσόντα, πὸν οἰωνίζονται μίαν εὐδόκιμη, δημιουργικὴ, σταδιοδρομία στοὺς κόλπους τοῦ Ίδρύματος.

Ἐργιατμένος μὲ ἀξιόλογο φιλολογικὸ καὶ ἱστορικὸ ὑπόστρωμα, ὡς καὶ καλλιτεχνικὴ μόρφωση, ἀπὸ νεαρᾶς ἡλικίας καλλιέργησε κατὰ σύστημα καὶ εἰς βάθος τὴ συστηματικὴ φιλοσοφία καὶ τὴν ἱστορία τῆς καὶ παρουσίασε πλούσιο διδακτικὸ, συγγραφικὸ, εὐρύτερο πνευματικὸ καὶ κοινωνικὸ ἔργο.

Γιὰ ὅλα αὐτὰ θὰ λεχθοῦν τὰ προσήκοντα ἐκτενῶς ἀπὸ τὸν ὑπὸ τῆς Συγκλήτου ὀρισθέντα γιὰ τὴν προσφώνηση τοῦ κ. Ζούμπου συνάδελφο κ. Εὐάγγελο Μουτσόπουλο.

Ἡ Ὀλομέλεια τοῦ Ίδρύματος εἴχεται στὸν κ. Ζούμπο καλῶς ὄρισε καὶ δημιουργικὴ παρουσία του.

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΗ ΤΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ κ. ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΜΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΥ

Κύριε Πρόεδρε,
Κύριοι Συνάδελφοι,
Κυρίες και Κύριοι,

Ὁ κ. Ἀναστάσιος Ν. Ζοῦμπος, τὸν ὁποῖον ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν ὑποδέχεται σήμερα ἐπισήμως, γεννήθηκε στὴ Σμύρνη κ' ἐσπούδασε κλασσικὴν φιλολογίαν, ἱστορίαν καὶ φιλοσοφίαν στὰ Πανεπιστήμια Ἀθηνῶν καὶ Μονάχου. Μετὰ τὴν ἀπόκτηση τοῦ Πτυχίου τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, κατέστη Διδάκτωρ φιλοσοφίας Πανεπιστημίου Μονάχου, καὶ διατελεῖ ἀπὸ εἰκοσαετίας καὶ πλέον τακτικὸς καθηγητὴς τῆς φιλοσοφίας στὸ Πανεπιστήμιο Πατρῶν, καὶ πρῶτος στὴν τάξη καθηγητῆς στὴν ἐπετηρίδα τοῦ Ἰδρύματος. Διετέλεσε κατὰ σειρὰν κοσμήτωρ, ἀντιπρόεδρος καί, ἐν συνεχείᾳ, πρόεδρος τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς τοῦ Πανεπιστημίου Πατρῶν, Πρύτανης καὶ Ἀντιπρύτανης. Εἶναι Διευθυντὴς τοῦ Φιλοσοφικοῦ Σπουδαστηρίου τοῦ Ἰδρύματος. Ἰδρυσε τὸ Πειραματικὸ Σχολεῖο τοῦ Πανεπιστημίου Πατρῶν. Τέλος, ὑπῆρξε, κατὰ τὸ ἔτος 1974, καὶ ὁ εἰσηγητὴς τοῦ θεσμοῦ τῆς Συνόδου τῶν Πρυτάνεων, (ἡ ὁποία τόσα ἀπέδωσε πρὶν καταργηθῆ). Ἔχει λάβει μέρος σὲ πολλὰ ἐπιστημονικὰ συνέδρια τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Εἶναι ἀκόμη μέλος πολλῶν ἑλληνικῶν καὶ ξένων φιλοσοφικῶν ἐταιρειῶν καὶ ἀκαδημαϊκῶν ἰδρυμάτων. Τέλος εἶναι πρόεδρος τοῦ τμήματος Πατρῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ ἀπὸ τὸ 1975, καθὼς καὶ μέλος τῶν Δ.Σ. διαφόρων εὐαργῶν ἰδρυμάτων. Ὅφειλό νὰ σημειώσω καὶ τὶς ἠθικὰς ἀμοιβὰς τὶς ὁποῖες κατὰ καιροὺς ἔλαβε, δηλαδή: τὸ Χρυσοῦν Ἀριστεῖον ἀνδρείας, τὸν Πολεμικὸ Σταυρὸ, τὸ Μετάλλιον Ἐξαιρέτων Πράξεων, τὸ Μετάλλιον Ἐθνικῆς Ἀντιστάσεως 1941-1945, τὸ Γαλλικὸν Μετάλλιον Παλαιῶν Πολεμιστῶν, τὸν Χρυσοῦν Σταυρὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ ἐπὶ τῇ 100ῇ ἐθελοντικῇ αἰμοδοσίᾳ του, τὸν Χρυσοῦν Σταυρὸ τοῦ Γερμανικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, καὶ ἄλλες τιμητικὰς διακρίσεις γιὰ τὴν ἐθνικὴν καὶ τὴν διεθνῆ κοινωνικὴν του δράση.

Ἡ θητεία τοῦ κ. Ζοῦμπου στὸ Πανεπιστήμιο Πατρῶν χαρακτηρίζεται ἀπὸ ἀπόλυτην προσήλωσιν στὸ καθηγητικὸν του ἔργον. Στὸ σημεῖον αὐτὸ ἐπιθυμῶ νὰ προσάγω τὴν προσωπικὴν μου μαρτυρίαν γιὰ τὴν ἀγάπην του πρὸς τὴν πόλιν του, πὸν πρέπει ἐν προκειμένῳ ν' ἀντιδιασταλῆ πρὸς τὸν συνήθη νεοελληνικὸν καιροσκοπισμὸν. Ὅταν ὁ ἀκαδημαϊκὸς Ι. Θεοδορακόπουλος κι' ἐγὼ ἀπὸ κοινοῦ τοῦ ἐξηγήσαμε νὰ δεχθῆ μετακλήσιν στὴν Φιλοσοφικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ἀρνήθηκε νὰ ἐγκαταλείψει τὴν πόλιν τῶν Πατρῶν, ἡ ὁποία τὸν ἐτίμησε, ὅπως ἔλεγε, καὶ τὴν ὁποίαν θὰ προσθέσω, ἀντετίμησεν ὁ ἴδιος, ὅσον ὄλγοι.

Ἀπὸ τὸ 1954, τόσοσ ὁ Γερμανὸς καθηγητῆς του *Walter Schulze-Sölde* ὅσον καὶ ὁ *Ι. Θεοδωρακόπουλος*, κατὰ τὸ 1955, εἶχαν προτείνει ἤδη τὸν κ. Ζοῦμπο ὡς καθηγητὴν σὲ ἔδρες φιλοσοφίας. Ὁ *Π. Κανελλόπουλος* τὸν ἐκτιμοῦσε τόσοσ, ὥστε ἐπέμεινε νὰ τὸν ὀρκίσει ὁ ἴδιος ὡς Πρωθυπουργὸς στὶς 14 Ἀπριλίου 1967, καὶ ἀργότερα μὲ ὑπερηφάνειαν ἐπεδείκνυε τὴν σχετικὴ φωτογραφία τὴν ὁποίαν μάλιστα ἐδημοσίευσε καὶ στὸ τελευταῖο βιβλίον τῆς ζωῆς του, Ἀναμνήσεις ἀπὸ τὴ ζωὴ μου, ἐνῶ εἰκοσιπέντε χρόνια πρὶν εἶχε ἐπιμείνει νὰ παρουσιάσει ὁ ἴδιος τὸ ἔργο τοῦ κ. Ζοῦμπου στὴν *Aula* τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ *Marburg* κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν Ἑβδομάδα τοῦ ἔτους 1960.

Ὡς πανεπιστημιακὸς διδάσκαλος ὁ κ. Ζοῦμπος ἔχει ἐπιτύχει ὅσον ὀλίγοι. Γιὰ τὴν κατανόηση τοῦ χαρακτήρου τοῦ ἀνδρός, ἃς σημειώσω πῶς, ὅταν ἡ τελευταία δικτατορία χτύπησε τίς πόρτες τῶν ἀνωτάτων ἐκπαιδευτικῶν ἰδρυμάτων, ὁ Ζοῦμπος, ὁ ὁποῖος, κατὰ τὴν περίοδο αὐτὴν, διατελοῦσε Κοομήτωρ τῆς Σχολῆς του, δὲν ἐδίστασε νὰ ὑποβάλει τὴν παραίτησή του ἀπὸ τὴν θέση αὐτὴν γιὰ λόγους Πανεπιστημιακῆς δεοντολογίας καὶ εὐθιξίας, γενικώτερα.

Ὡς ἄνθρωπος, ὁ Ζοῦμπος εἶναι λιτὸς, ἀπέριττος, θὰ ἔλεγα ἀπόκοσμος, κλεισμένος στὴν ἀπέραντη βιβλιοθήκη του. Συγγράφει κ' ἐρευνᾷ νυχθημερόν. Ὡπλισμένος μὲ τὴν δξύτατη μνήμη ποὺ τὸν διακρίνει, διδάσκει ὀλους τοὺς κλάδους τῆς συστηματικῆς φιλοσοφίας, καθὼς καὶ τὴν ἱστορία τῆς. Τὸ συγγραφικὸ του ἔργο, τεράστιο, εἶναι ὄχι μονάχα ποσοτικῶς, ἀλλὰ καὶ ποιοτικῶς σημαντικὸ. Ὁ Ἀναστάσιος Ζοῦμπος ἔχει τὸ χάρισμα νὰ καινοτομεῖ προχωρῶντας ἀπὸ τὴν ἀνάλυση στὴ σύνθεση μὲ ἐκπλήσσουσαν δύναμη, ὥστε ν' ἀναδεικνύει τὴν οὐσιαστικότητα τῆς λεπτομερείας καί, ἐντάσσοντας τὴν τελευταία αὐτὴν καταλλήλως στὸν ἐκάστοτε φιλοσοφικὸν προβληματισμό, νὰ τὴν καθιστᾷ καίριον ἄξονα τῶν πάντοτε ὀρθῶν ἐρμηνειῶν του.

Ὁ κ. Ζοῦμπος ἐξ ἀρχῆς ἀτηνθόνη στὴν διεθνή ἐπιστημονικὴ διανόηση, καὶ δὲν περιορίσθη στὴν λεγόμενη ἑλληνικὴν πραγματικότητα. Ἡ ἀναγνώρισή του ἄρχισε ἀπὸ τὴν διεθνή βιβλιογραφία ποὺ συνεχῶς μνημονεύει τῶν ἐπιτευγμάτων του. Οἱ ἐρμηνεῖες του, ἰδιαίτερα τῆς φιλοσοφίας τοῦ Ἡρακλείτου, τὸν ἔχουν ἀναδείξει διεθνῶς ἀθηντῆαν στὸν κλάδο του.

Κύριε Συνάδελφε καὶ ἀγαπητὲ φίλε,

ἐπιτρέψτε μου ν' ἀναφέρω κάτι πολὺ ἀπλό, ποὺ ὀμως εἶναι ἐνδεικτικὸ καὶ προσδιοριστικὸ τοῦ ἦθους καὶ τοῦ χαρακτήρου Σας, καὶ τὸ ὁποῖον κατέγραφα ἀμέσως, κατὰ τὴν συνήθειάν μου, στὶς προσωπικῆς μου σημειώσεις: κάποτε εἶχαμε συναντηθεῖ σ' ἓνα διεθνὲς συνέδριο φιλοσοφίας στὴν Γερμανία, καί, μεταξὺ τῶν ἄλλων, σὲ

κάποια στιγμή, μού εΐπατε: «ὄλα αὐτὰ ποὺ λέμε καὶ γράφουμε, κάποτε θὰ παλιώσουν, καὶ τὰ καινούργια θ' ἀντικαταστήσουν τὰ παλαιά· ἓνα μόνο θὰ μείνει, ὁ ἄνθρωπος: τὸ ἦθος του καὶ ἡ προσωπικότητά του· αὐτὸ μόνον θὰ μείνει ἀγέραςτο στὸν χρόνο, καὶ πρέπει νὰ μείνει μὲ γράμματα κεφαλαῖα, ἐνῶ στὸν χῶρο κάποιος ἄλλος θὰ εἶναι στὴν θέση μας· γιὰ μένα, ὅ,τι μετροῦει εἶναι νὰ κρατήσω τὸν ἑαυτό μου, δηλαδὴ τὸν ἄνθρωπο, πάντοτε ὄρθιον· κι' ὅταν κάποτε θὰ φύγω ἀπ' τὴ ζωὴ θέλω νὰ τὸν πάρω πίσω ἄτσαλάκωτον', ὅπως τὸν ἔφερα». Στὰ ὀλίγα ποὺ προηγήθηκαν, ἄς προσθέσω πᾶς, ἔχοντας ὑπ' ὄψει τὴν συγγραφικὴ, τὴ λεξικογραφικὴ, τὴν ἐρευνητικὴ, ὅπως καὶ τὴ διδακτικὴ, δραστηριότητά Σας, ἀλλὰ καὶ τὶς ἀναφορὲς στὸ ἔργο Σας ἀπὸ ξένους ἐπιστήμονες, καί, τέλος τὴν ὑπερτεσσαρακονταετῆ θητεία Σας, χωρὶς διακοπὴ, στὸν χῶρο τῆς ἐπιστήμης, ἰδιαίτερα τῆς φιλοσοφίας, προπάντων ὅμως τὴν ἔξωθεν περὶ Ὑμῶν μαρτυρίαν, τεκμήριον σπουδαιότατον γιὰ δημόσιον ἄνδρα, ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν Σᾶς ἐξέλεξε ἀντεπιστέλλον μέλος τῆς μὲ τὴ βεβαιότητα πῶς ὁ ἴδιος θὰ βοηθήσετε οὐσιωδῶς τὸ ἔργον τῆς.

Δεχθῆτε μαζὶ μὲ τὰ προσωπικά μου συγχαρητήρια, τὴν ἔκφρασιν τῆς μεγάλης ὄλων μας ἐκτιμῆσεως πρὸς τὸ πρόσωπό Σας.

Ἦδη, Σᾶς παρακαλῶ κ. Συνάδελφε, νὰ καταλάβετε τὸ Βῆμα γιὰ ν' ἀναπτύξετε τὸ θέμα Σας.